

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-10-14 Nr. 429-206
Vilnius

Lietuvos bankas gavo Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – VVTAT) pagal kompetenciją persiustą X. X. (toliau – pareiškėjas) interesams atstovaujančio Y. Y. (toliau – atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė Būsto draudimo sutartį (draudimo liudijimas TIA Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kuria draudiko parengtų Būsto draudimo taisyklių Nr. 067¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu draudimo variantu „Standartinis“ buvo apdrausti pareiškėjo turiniai interesai, susiję su kotedžu, esančiu (*duomenys neskelbtini*), (toliau – Būsto draudimo sutartis). Draudimo laikotarpis – nuo 2023 m. birželio 16 d. iki 2024 m. birželio 15 d. Šalys taip pat susitarė, kad kartu su pagrindiniu pastatu – kotedžu, nuo visų Būsto draudimo sutartyje išvardintų rizikų draudžiami pagalbinių ir (ar) stacionarūs kiemo statiniai.

2024 m. gegužės 5 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad po žiemos apžiūrėjęs terasos stogą pastebėjo žiemą slinkusio sniego nulaužtas priekines stogo apsaugas, o jų nesant – stogas sudrėko, supuvo, buvo pažeista kraštinė stogo briauna. Kartu draudikui buvo pateiktos atsiradusių defektų nuotraukos. Gautos informacijos pagrindu draudikas atliko žalos administravimą, tačiau nusprendė, kad įvykis nutiko dėl ilgalaikių ir natūralių reiškinių, ir įvykį pripažino nedraudžiamuoju, apie tai informavo pareiškėją.

2024 m. gegužės 13 d. pareiškėjo atstovas el. paštu kreipėsi į draudiką ir nurodė manęs, kad draudiko sprendimas nėra pagrįstas. Anot atstovo, žiemos metu nuo slenkančio sniego nulūžusių polikarbonato plokščių apsaugų tvarkymo nebūtų ėmėsis joks meistras, būtent todėl apie įvykį buvo pranešta tik žiemai pasibaigus ir esant palankioms oro sąlygoms. Atstovas nurodė, kad draudimas ir skirtas tam, kad būtų kompensuotos visų nelaimingų atsitikimų žalos, bei prašė persvarstyti priimtą sprendimą.

2024 m. gegužės 22 d. draudiko įgaliotas asmuo nuvyko į įvykio vietą ir apžiūrėjo terasos stogo defektus, juos nufotografavo, o 2024 m. gegužės 28 d. rašytiniu pranešimu draudikas informavo pareiškėją sprendimo nekeisiant. Anot draudiko, apžiūros metu buvo užfiksuoti įsisenėję polikarbonato plokščių kanalų užteršimai bei sunykusi apsauginė juostelė, ant žemės buvo padėtos polikarbonato plokščių briaunų plastikinės apsaugos, tačiau tiesioginio sniego slėgio poveikio nei pareiškėjo, nei kaimynų terasų stogų plokštumoms nenustatyta. Draudikas nurodė, kad ant terasos stogo nebuvo susikaupęs sniego kiekis, kuris savo svorio jėga sulaužytų polikarbonato plokštes ar terasos stogo konstrukciją, ir jos nėra mechaniškai pažeistos.. Be to, neišmanoma, kad sniego slėgis galėtų sulaužyti iki 1 mm virš stogo dangos iškilusią ir pagal gamintojų nurodymus priklijuotą plastikinę stogo plokščių apsaugą. Rašte konstatuojama, kad apsaugos atsikabinimo priežastis – ilgalaikis atmosferos reiškinių poveikis ir netinkamas pritvirtinimas (nesant apsaugų, nepasaugotos stogo dangos plokštės užsiteršė), todėl įvykis atitinka Taisyklėse įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

2024 m. gegužės 30 d. Lietuvos banke buvo gautas VVTAT pagal kompetenciją persiustas pareiškėjo atstovo kreipimasis, kuriame nesutinkama su draudiko 2024 m. gegužės 22 d. atsakymu. Jame atstovas nurodė, kad žiemą terasa nėra naudojama, todėl anksčiau pastebėti žalą nebuvo galimybės. Vėliau pastebėjus, kad polikarbonato plokščių viduje yra pilna drėgmės,

¹ 2021 m. kovo 30 d. redakcija, galioja nuo 2021 m. balandžio 16 d.

susidariusios dėl sniego nulaužtos apsauginės detalės, apie tai buvo operatyviai informuotas draudikas. Kreipimesi buvo prašoma išmokėti draudimo išmoką arba suremontuoti terasos stogą. Remdamasis teisės aktu, reglamentuojančių vartojimo ginčų nagrinėjimą ne teismo tvarka, nuostatomis, Lietuvos bankas persiuntė šį pareiškėjo atstovo kreipimąsi (pretenzija) draudikui ir paprašė pateikti motyvuotą atsakymą.

2024 m. birželio 19 d. atsakymu draudikas informavo pareiškėją dar kartą patikrinęs žalą ir keliamus reikalavimus laiką nepagrįstais. Draudikas iš esmės pakartojo 2024 m. gegužės 28 d. pranešime nurodytus sprendimo motyvus ir laikėsi pozicijos, kad žalą lėmė ne staigus ir netikėtas įvykis ir slinkęs sniegas, o tai, jog nesant apsauginės juostelės per ilgą laiko tarpą buvo užteršta stogo danga.

Galutinis draudiko sprendimas pareiškėjo netenkino, todėl jo atstovas kreipėsi į VVTAT su prašymu išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, o VVTAT persiuntė atstovo pateiktą kreipimąsi pagal kompetenciją nagrinėti Lietuvos bankui. Kreipimesi laikomasi pozicijos, kad stoginės apsaugą nulaužė žiemos metu slinkęs sniegas, o sugadinta polikarbonato danga pastebėta tik žiemai pasibaigus. Draudiko teiginiai, jog įvykis nėra staigus ir netikėtas, pareiškėjo atstovo vertinimu, yra absurdiški. Kreipimesi buvo prašoma išmokėti draudimo išmoką, kuri reikalinga stogo dangos keitimo išlaidoms padengti.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė su pareiškėjo atstovo nurodomomis įvykio aplinkybėmis nesutinkąs, nes: 1) įvykio vietoje nebuvo užfiksuotas sniego slėgis ar jo padaryta žala nei pareiškėjo, nei kaimynų terasoms; 2) plastikinė stogo dangos apsauga yra nukritusi ir tai, labiausiai tikėtina, nutiko dėl nusidėvėjimo ir (arba) statybos darbų broko (netinkamo pritvirtinimo); 3) terasos stogo dangos plokštė yra sugadinta dėl ilgalaikių ir pasikartojančių veiksnių, ji yra užteršta ir supelijusi iš vidaus, o tai atsitiko dėl natūralių ir neišvengiamų procesų.

Atsiliepime draudikas taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad apie įvykį, nors jis nurodomas kaip nutikęs žiemą, jam buvo pranešta po ilgo laiko tarpo, pakankamo, kad dėl įvairių pasikartojančių procesų būtų paveikta stogo dangos plokštė. Draudikas teigė šios aplinkybės nesuabsoliutines ir atlikęs kitus įmanomus veiksmus sprendžiant dėl draudžiamąjo įvykio fakto, t. y. apžiūrėjęs ir užfiksavęs apgadinimus įvykio vietoje, įvertinęs tiek pareiškėjo terasos stogo dangos, tiek kaimynų terasų stogo dangų būklę ir kt., tačiau vis tiek nenustatęs pagrindo žalą laikyti atsiradusia dėl staigus ir netikėto sniego slėgio poveikio. Draudiko vertinimu, akivaizdu, kad žala atsirado dėl nukritusios ir laiku nesutvarkytos apsauginės juostos, kai į stogo dangą susigėrė įvairaus pobūdžio taršios medžiagos ir pradėjo pelyti, o ne dėl staigus ir netikėto įvykio.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį (kotedžo terasos stogo dangos sugadinimus) pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal Būsto draudimo sutartį draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas,

jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta Būsto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose². Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį³.

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką⁴. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjį įvykių atveju.⁵ Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjį įvykių požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.⁶

Vadovaujantis Taisyklių A. IV skyriaus 1 punktu, apdrausto turto draudimo apsauga apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliama arba įvyksta dėl šiame skyriuje išvardytų rizikų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje.

Gamtinė jėga – sniego slėgis yra viena iš ginčo šalių sudaryta Būsto draudimo sutartimi draudžiamų rizikų. Pagal Taisyklių A. IV skyriaus 1.3 papunkčio d dalį, sniego slėgio rizikos draudžiamaisiais įvykiais laikomi tokie įvykiai, kai sniegas savo svoriu sulaužo arba apgadina apdraustus pastatus ir juose esantį turtą. Toje pačioje Taisyklių nuostatoje taip pat yra pateikti apibrėžimai įvykių, kurie nors ir gali būti susiję su sniego slėgio padaryta žala, tačiau, nustačius tam tikras žalos atsiradimo aplinkybes, pagal Būsto draudimo sutartį nelaikomi draudžiamaisiais. Pavyzdžiui, nedraudžiamuoju įvykiu laikoma žala pastatams, kurių laikančiosios konstrukcijos nusidėvėjusios: paveiktos puvinio, nesandarios, ištrupėjusios, su įtrūkiomis (dėl nusidėvėjimo netekusios laikomosios galios ir atsparumo gamtos jėgų poveikiui). Taip pat nedraudžiamaisiais įvykiais laikomos žalos vidaus apdailai, jei nėra akivaizdžiai matomų konstrukcijų pažeidimų, netiesiogiai sniego sukelti nuostoliai, atsiradę sustūmus sniegą šalia pastatų, tvorų ir pan., žalos dėl projektavimo ir statybos klaidų broko.

Kartu pažymėtina, kad Taisyklių A. IV skyriaus 4 punkte yra įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai – atvejai, kai draudimo išmoka nemokama, nepriklausomai nuo to, dėl kokios draudimo rizikos pasireiškusių įvykių prašoma pripažinti draudžiamuoju. Draudimo išmoka nemokama, jeigu turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl tęstinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staiga ir netikėto) įvykių ar proceso (Taisyklių A. IV skyriaus 4.1 papunktis), dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvinio, pelėsio, kondensato, saulės poveikio, šalčio, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.) ir savaiminių pastatų apdailos skilimų (Taisyklių A. IV skyriaus 4.2 papunktis), taip pat dėl apdrausto turto konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo, skilimo, užteršimo ar kitų apdrausto turto defektų, atsiradusių dėl projektavimo ar statybos klaidų ir broko (Taisyklių A. IV skyriaus 4.4.3 papunktis), dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo,

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-316/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastų fizikinių reiškinių (pašalo, kaitros, ultravioletinės spinduliuotės ir pan.) ir natūralaus pastato dėvėjimosi (Taisyklių A. IV skyriaus 4.12 papunktis), ir kt.

Taigi tam, kad įvykis būtų pripažintas draudžiamuoju, turi susiklostyti tam tikra aplinkybių visuma: įvykis turi atitikti staigumo ir netikėtumo kriterijus, turėti savybių, lemiančių įvykio priskyrimą prie vienos iš draudimo sutartimi draudiko prisiimamų rizikų, taip pat neturi susiklostyti aplinkybių, kurios yra nurodytos kaip įvykių pripažinimo nedraudžiamaisiais pagrindai. Įvertinęs bylos duomenų visumą, Lietuvos bankas nenustatė nė vienos iš pirmiau nurodytų sąlygų dėl toliau nurodytų priežasčių.

Pirma, bylos duomenys suponuoja pagrindą teigti, kad stogo apgadinimas neatitinka staigaus ir netikėto įvykio kriterijų. Iš pateiktų duomenų matyti, kad įvykis yra susijęs su apdrausto kotedžo terasos stogo dangos defektais. Terasos stogas yra dengtas kanalinio polikarbonato plokštėmis. Šios plokštės yra tuščiavidurės, t. y. turi ertmes (kanalus) tarp viršutinės ir apatinės plokščių dalių. Vienas svarbiausių tokių plokščių montavimo etapų, lemiančių jų ilgaamžiškumo užtikrinimą, – kraštų užsandarinimas. Netinkamai užsandarinus kraštus, į plokštės kanalus (vidų) gali patekti drėgmės, nešvarumų, dulkių, nedidelių vabzdžių, dėl viduje susikaupusios drėgmės ir purvo gali atsirasti pelėsis, pablogėti plokščių išvaizda bei funkcionalumas, susidaryti įtrūkimų.

Iš Lietuvos bankui pateiktų terasos stogo nuotraukų, pagrindžiančių ginčo šalių nurodytą apgadinimų mastą, matyti, kad plokščių apsauginė konstrukcija yra pažeista, nukritęs apsauginis profilis. Tai reiškia, kad plokštės jau kurį laiką (nėra žinoma, nuo kada apsauginė konstrukcija nebeatlieka savo funkcijos) nėra tinkamai apsaugotos nuo pirmiau įvardintų išorinių faktorių, bloginančių jų būklę. Vidinėse plokščių dalyse (kanaluose) per visą plokščių briaunos ilgį yra matomos įsisenėjusios drėgmės, purvo ir kitokių nešvarumų sankaupos. Abi ginčo šalys sutinka, kad plokštės iš esmės „pūva“, tai savo kreipimesi nurodė ir pats pareiškėjas. Tokio pobūdžio apgadinimai, Lietuvos banko vertinimu, nelaikytini staigiais ir netikėtais, nes jiems atsirasti reikalingas sąlyginai ilgas laikas: dėl netinkamo užsandarinimo pamažu kaupiasi purvas, dulkės ir kitos atmosferoje esančios medžiagos, kaupiasi ir kondensuojasi drėgmė, šių aplinkybių visumos susidaro pelėsis, gali atsirasti dumblių ir vykti kitokie natūralūs biologiniai procesai, su laiku vis labiau pažeidžiantys polikarbonato plokštes. Tokie, kaip užfiksuota nuotraukose, padariniai yra natūralūs ir, esant atitinkamoms sąlygoms, numatomi, taip pat yra susiję su ilgalaikiais procesais, todėl būtų nepagrįsta daryti išvadą, kad įvykis (stogo dangos apgadinimas) yra staigus ir netikėtas.

Antra, žalos byloje nebuvo nustatytų aplinkybių, kad apsauginis profilis, kurio nebuvimas iš esmės ir lėmė žalos atsiradimą, nukrito ir (ar) buvo nuplėštas būtent dėl sniego slėgio poveikio. Nors pareiškėjas nurodo tokią įvykio priežastį, tačiau patikrinti šių aplinkybių, praėjus mažiausiai dviem mėnesiams po pareiškėjo nurodomos įvykio datos ir pareiškėjui nepateikus jokių duomenų apie tikslesnį įvykio momentą (nuotraukų ar kt.), nėra objektyvios galimybės. Šie teiginiai ir pareiškėjo prielaidos dėl įvykio momento ir priežasties yra grindžiami tik paties pareiškėjo subjektyviu vertinimu. Nepaisydamas to, draudikas tokios galimybės neatmetė ir sutiko, kad, nustačius, jog profiliai buvo tinkamai įrengti ir juos iš tiesų galėjo sugadinti sniego slėgis, būtų galima spręsti dėl draudimo išmokos, atlyginančios pačio apsauginio profilio remontą, mokėjimo. Vis dėlto apsauginio profilio sugadinimų (atsiklijavimo, nukritimo) ir sniego slėgio priežastinio ryšio draudikas nenustatė, o atsiliepime pateikė detalius paaiškinimus, suponuojančius išvadą, kad jeigu apsauginis profilis ir galėjo nukristi veikiamas sniego slėgio, tai nutiko dėl jo nusidėvėjimo arba netinkamo jo priklijavimo, t. y. statybos darbų broko.

Draudikas paaiškino, kad sniego slėgis nepadarytų tokios žalos apsauginiam profiliui, nes fiziškai nėra įmanoma, kad jis sulaužytų tinkamai įrengtą ir virš stogo dangos vos 1 mm iškilusį apsauginį elementą. Anot draudiko, ši apsauginė dalis turi užsandarinti plokštės vidų ir apsaugoti nuo iš išorės galinčių patekti medžiagų, ji yra pralaidi tik orui bei mažoms dalelėms. Todėl, jeigu ji nukrito sniegui tirpstant, tai reiškia, kad dėl netinkamo pritvirtinimo pašalinės medžiagos iš išorės pateko į vidų ir taip nustūmė apsauginę dalį. Šiuos paaiškinimus draudikas pagrindė nukritusio apsauginio profilio nuotraukomis: ant dalies nematyti ir jokių silikonų ar klijų, t. y. priemonių, kurios turėjo būti naudojamos šią dalį tvirtinant prie terasos stogo plokščių briaunų, likučių. Šių draudiko išvadų nepaneigia kiti bylos duomenys, jos yra išsamios ir pagrįstos kitais bylos duomenimis ir jiems neprieštarauja. Kita vertus, pareiškėjo atstovas, nors nurodo su draudiko išvadomis nesutinkąs, jas subjektyviai įvertino kaip absurdiškas, tačiau jokių objektyvių jas paneigiančių duomenų nepateikė. Taigi nesutikti su draudiko pateiktais išsamiais paaiškinimais nėra pagrindo.

Trečia, sutiktina su draudiku, kad nagrinėjamu atveju nustatytos įvykio aplinkybės turi Taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių požymių. Akcentuotina, jog kitaip, nei nurodė pareiškėjo atstovas, draudikas nėra prisiėmęs bet kokios pareiškėjo žalos atsiradimo rizikos. Jeigu įvykis atitinka nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimuose nurodytus požymius arba yra pagrindas taikyti kitas Taisyklių sąlygas, suteikiančias teisę nemokėti draudimo išmokos (ar ją mažinti), tai pareiga mokėti draudimo išmoką draudikui nekyla. Iš bylos duomenų darytina išvada, kad vertinama pareiškėjo žala atsirado dėl tęstinių ir neišvengiamų natūralių procesų (pelėsio, kondensato, užteršimo įvairiomis medžiagomis ir kt.) po to, kai nukrito netinkamai pritvirtintas arba savo fizines ir funkcines savybes dėl nusidėvėjimo praradęs apsauginis profilis. Byloje nustatytos aplinkybės suponuoja pagrindą pripažinti įvykį nedraudžiamuoju pagal Taisyklių A.IV skyriaus 4.1, 4.2, 4.4.3 ir 4.12 papunkčius.

Galiausiai svarbu paminėti, kad, pagal Taisyklių C. III skyriaus 2.4 papunkčio a dalį, pareiškėjas turi pareigą rūpintis, kad apdraustų pastatų stogo danga būtų nuolat tvarkinga, o pagal Taisyklių C.III skyriaus 2.10 papunktį – imtis visų protingų ir prieinamų priemonių, kad turtas toliau nebūtų naikinamas, stengtis sumažinti nuostolių dydį. Taigi pareiškėjo atstovo pateikto kreipimosi motyvai, jog žiemos metu terasa nebuvo naudojama ir būtent todėl apie įvykį buvo pranešta tik 2024 m. gegužės mėnesį, vertintini kritiškai, kaip nepagrindžiantys pareiškėjo reikalavimo. Pareiškėjas šiuo atveju ne tik turėjo pareigą, bet ir nesunkiai galėjo pastebėti apgadinimus per įprastą apžiūrą (terasos stogo apgadinimai yra vizualiai aiškiai matomoje vietoje) ir imtis veiksmų, kad žala nedidėtų. Duomenų, kad žiemą nėra priemonių, padedančių suvaldyti ar sumažinti žalą, byloje nėra.

Be to, iš bylos duomenų galima daryti prielaidą, kad apie apsauginio profilio ir (ar) stogo dangos sugadinimus pareiškėjas (ar jo atstovas) žinojo daug anksčiau, nei apie tai informavo draudiką. 2024 m. gegužės 13 d. el. laiške pareiškėjo atstovas draudiko teiravosi, ar draudikas mano, kad remonto darbų reikėjo imtis žiemą, ir nurodė, kad tuo metu nė vienas meistras tokių darbų nebūtų ėmėsis. Draudikui taip pat buvo nurodyta, kad dėl apgadinimų buvo kreiptasi pasibaigus žiemai ir atėjus palankiems remontui orams. Vėliau pareiškėjo (pareiškėjo atstovo) pozicija pasikeitė ir buvo kategoriškai tvirtinama, kad apie apgadinimus buvo sužinota tik pavasarį, nes žiemą terasa nebuvo naudojama. Taigi pareiškėjo atstovo nurodomos įvykio aplinkybės nebuvo nuoseklios. Šios aplinkybės, susijusios su galimu Taisyklėse įtvirtintų pareigų nevykdymu, taip pat papildomai pagrindžia pirmiau pateiktą ginčo situacijos vertinimą ir nedraudžiamą įvykio sąlygų taikymą.⁷

Įvertinus bylos duomenų visumą, konstatuotina, kad draudiko sprendimas įvykį pripažinti nedraudžiamuoju yra pagrįstas, o pareiškėjo keliamas reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią terasos stogo keitimo išlaidas, laikytinas nepagrįstu ir atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁷ Papildomai pažymėtina, kad šios aplinkybės netgi suponuotų galimybę taikyti ir kitus Taisyklių B. V skyriuje įtvirtintus draudimo išmokos mažinimo ar atsisakymo ją mokėti pagrindus, tačiau nagrinėjamu atveju nustačius, kad įvykiai atitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygas, šių aplinkybių vertinimas neturi teisinės reikšmės.